

Sektionen för infrastruktur och fastigheter
Sara Rhudin

Justitiedepartementet

10333 STOCKHOLM

Promemorian EU:s nya tågpassagerarförordning (Ds2022:23)

Sammanfattning

- SKR ser positivt på den nya tågpassagerarförordningens syfte att stärka resenärernas rättigheter och främja förutsättningarna för ett ökat kollektivt resande.
- SKR välkomnar att lokala och regionala resor fortsatt undantas i förslaget i promemorian, eftersom den svenska lagstiftningen om rättigheter vid kortare resor är mer ändamålsenlig.
- SKR ser positivt på förslaget att införa en bestämmelse om force majeure i lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter men anser att denna bör utsträckas till att gälla samtliga påföljder.
- SKR ser positivt på att det inte föreslås någon skrivning i lag om krav på främjande åtgärder för att ta med cykel ombord på tåg, och instämmer i bedömningen att de regionala kollektivtrafikmyndigheterna införlivar de nya kraven i förordningen på egen hand i möjligaste mån.
- SKR instämmer i bedömningen att de nya kraven redan uppfylls i god utsträckning i regional tågtrafik när det gäller direktbiljetter och realtidsinformation, samt rättigheter för personer med funktionsnedsättning och nedsatt rörlighet.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Positivt med åtgärder som främjar ökat resande med tåg

Den nya tågpassagerarförordningen, vilken är en uppdatering av den nu gällande, har som syfte att ge resenärerna ett bättre skydd med stärkta rättigheter och uppmuntra till ett ökat tågresande. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ser positivt på detta och åtgärder som främjar ökat kollektivt resande.

Den nya tågpassagerarförordningen innebär att bestämmelserna skärps i ett antal avseenden. I viss mån begränsas utrymmet att ha en särskild reglering av den regionala järnvägstrafiken som de regionala kollektivtrafikmyndigheterna bedriver. För regional trafik får inte undantag göras från rätt att ta med cykel på tåget, skyldigheten att erbjuda direktbiljetter eller rätten till ombokning med andra leverantörer av transporttjänster vid förseningar. Inga av bestämmelserna om rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller nedsatt rörlighet får heller undantas för regional trafik.

Ändamålsenligt med fortsatt undantag för lokal och regional tågtrafik

I promemorian lämnas författningsförslag som behövs på grund av den nya förordningen. Enligt förslaget ska regleringen av lokala och regionala tågresor i lagen om kollektivtrafikresenärs rättigheter fortsatt behållas genom möjliga undantag som tågpassagerarförordningen ger vad gäller resenärsinformation och ersättning vid förseningar. SKR välkomnar att lokala och regionala resor fortsatt föreslås undantas, eftersom den svenska lagstiftningen om rättigheter vid kortare resor är mer ändamålsenlig. Lagen om kollektivtrafikresenärs rättigheter ger en bättre möjlighet att få ersättning för alternativa resvägar till slutdestinationen än tågpassagerarförordningen, och omfattar också fler trafikslag, vilket är en fördel om resenären har kombinerat olika trafikslag i en resa.

Force majeure bör utsträckas till att gälla samtliga påföljder

SKR är positiv till förslaget att införa en bestämmelse om force majeure i lagen om kollektivtrafikresenärs rättigheter. Denna föreslås emellertid endast gälla prisavdrag och inte andra påföljder som t.ex. rätten för resenären att få en alternativresa ersatt. SKR anser att bestämmelsen bör omfatta samtliga påföljder. Force majeure (i det här sammanhanget att påföljder för säljaren inte kan göras gällande om det har varit omöjligt för säljaren att leverera) är en allmän civilrättslig princip och brukar inte begränsas till vissa typer av påföljder. SKR kan inte se varför något annat skulle gälla i detta fall. Varför ska en resenär ha rätt till ersättning för en alternativ resa om det har förelegat force majeure? Det har ju varit omöjligt för säljaren att leverera på grund av omständigheter som säljaren inte råår över. SKR anser att det är motiverat med en från tågpassagerarförordningen avvikande reglering i detta fall.

Bra att bedömning om cykelplatser lämnas till järnvägens aktörer

När det gäller rätt att ta med cykel ombord på tåg skärps kraven även för regional tågtrafik, med utgångspunkten att en resenär ska få ta med sig en cykel ombord. Samtidigt ges möjlighet att begränsa detta t.ex. av trafiksäkerhetsskäl eller om det inte finns utrymme i rusningstrafik. Vid anpassningen eller nyanskaffning av fordon ska de regionala kollektivtrafikmyndigheterna och järnvägsföretagen beakta de nya kraven. SKR ser positivt på att det inte föreslås någon skrivning i lag om antal cykelplatser eller krav på planer för hur tågresandet med cykel ska främjas, och instämmer i bedömningen att de regionala kollektivtrafikmyndigheterna och järnvägsföretagen kommer att arbeta med att i möjligaste mån införliva de nya kraven i förordningen på egen hand.

Bra bedömning att förutsättningar för att möta ytterligare krav finns

Fler krav skärps i den nya förordningen. SKR instämmer i bedömningen att de nya kraven redan uppfylls i stor utsträckning i regional tågtrafik när det gäller direktbiljetter och realtidsinformation samt rättigheter för personer med funktionsnedsättning och nedsatt rörlighet då förutsättningarna redan finns på plats.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg

Gunilla Glasare